

**UCAPAN BELANJAWAN TAHUN 2025
NEGERI PULAU PINANG**

OLEH:

**YAB TUAN CHOW KON YEOW
KETUA MENTERI PULAU PINANG**

**KETIKA MEMBENTANGKAN
RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN
DAN USUL ANGGARAN PEMBANGUNAN 2025
DI DEWAN UNDANGAN NEGERI
PADA 22 NOVEMBER 2024 (JUMAAT)**

TEMA:

**‘EKONOMI MADANI, RAKYAT DIPERKASA, NEGERI
SEJAHTERA’**

Dato' Seri Yang Dipertua,

Saya mohon mencadangkan supaya Rang Undang-undang bertajuk 'Suatu enakmen bagi menggunakan sejumlah wang daripada Kumpulan Wang Disatukan untuk perkhidmatan tahun 2025 dan bagi memperuntukkan jumlah wang tersebut untuk tahun 2025' dibaca bagi kali kedua sekarang.

Yang Dipertua Dewan,

1. Saya amat bersyukur atas amanah dan kepercayaan yang diberikan kepada saya untuk terus memimpin negeri yang kita cintai ini. Pada hari yang bermakna ini, izinkan saya membentangkan **Belanjawan Negeri Pulau Pinang Tahun 2025**, demi kemakmuran dan kesejahteraan rakyat negeri ini.

Bertemakan ‘Ekonomi Madani, Rakyat Diperkasa, Negeri Sejahtera’, belanjawan ini adalah selaras dengan Visi Penang2030 yang mencerminkan hasrat Kerajaan Negeri dalam membina negeri pintar dan hijau yang berasaskan keluarga yang sejahtera.

2. Dalam menghadapi ketidaktentuan ekonomi global, perubahan iklim dan ketegangan geopolitik pada masa ini, adalah penting kepada Kerajaan Negeri untuk terus memperkukuh daya tahan negeri demi kestabilan serta kemakmuran yang berterusan. Selaras dengan Visi Penang2030 dan prinsip Malaysia Madani jua, Kerajaan Negeri akan terus komited dalam melaksanakan pelbagai inisiatif yang dirangka khusus bagi memperkasa rakyat Pulau Pinang dalam menghadapi pelbagai cabaran ini.

3. Sehubungan itu, di bawah lembayung Malaysia Madani, Kerajaan Negeri akan terus komited untuk menyemarakkan hubungan harmoni dengan Kerajaan Persekutuan demi memastikan pembangunan yang inklusif dan adil dengan kesejahteraan rakyat sebagai keutamaan.

EKONOMI PULAU PINANG: PENCAPAIAN CEMERLANG, NEGERI GEMILANG

4. Izinkan saya mengupas prestasi ekonomi negeri Pulau Pinang sepanjang tahun 2023. Berdasarkan statistik Jabatan Perangkaan Malaysia, ekonomi negeri mencatatkan pertumbuhan sebanyak 3.3 peratus, dengan Keluaran Dalam Negeri Kasar (KDNK) meningkat kepada RM116.0 bilion, berbanding RM112.3 bilion pada tahun 2022 dengan peningkatan sebanyak RM3.7 bilion.

5. Sektor perkhidmatan dan pembuatan terus menjadi tunjang utama kepada KDNK Pulau Pinang dengan sektor perkhidmatan menyumbang sebanyak 48 peratus dan sektor pembuatan (46.5 peratus), menjadikan jumlah sumbangan kedua-dua sektor berkaitan sebanyak 94.5 peratus. Sektor pembinaan menyumbang 2.9 peratus, manakala sektor pertanian dan perlombongan serta pengkuarian masing-masing menyumbang sebanyak 1.9 peratus serta 0.1 peratus.

6. Peranan penting sektor pembuatan disokong oleh pencapaian semasa, iaitu bagi tempoh Januari hingga Jun 2024, Pulau Pinang telah merekodkan pelaburan pembuatan diluluskan berjumlah RM5.0 bilion. Angka ini mencerminkan keyakinan pelabur terhadap potensi negeri kita dengan 88 projek yang dicatatkan oleh Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia (MIDA) dan dianggarkan dapat mewujudkan 5,260 peluang pekerjaan baru untuk rakyat negeri ini khususnya.

7. Prestasi sektor perkhidmatan sangat memberangsangkan dengan nilai ditambah mencecah RM55.7 bilion, meningkat 6.0 peratus berbanding RM52.5 bilion pada tahun sebelumnya. Pertumbuhan ini didorong oleh subsektor perdagangan borong dan runcit, makanan dan minuman serta penginapan yang meningkat sebanyak 7.5 peratus serta pertumbuhan positif 7.9 peratus daripada subsektor utiliti, pengangkutan serta teknologi maklumat dan komunikasi (ICT). Sektor pembuatan Pulau Pinang menyumbang sebanyak 46.5 peratus kepada ekonomi negeri ini dengan nilai ditambah berjumlah RM53.9 bilion.

8. Sektor pembinaan pula mencatatkan pertumbuhan luar biasa, iaitu melonjak kepada 23.6 peratus berbanding 7.9 peratus pada tahun sebelumnya. Nilai ditambah sektor ini berjumlah RM3.4 bilion, menyumbang 2.9 peratus kepada KDNK negeri.

9. Prestasi sektor pertanian turut mencatatkan pertumbuhan mampan dengan peningkatan sebanyak 6.5 peratus berbanding 4.7 peratus pada tahun 2022. Nilai ditambah sektor ini mencapai RM2.2 bilion, disokong oleh subsektor perikanan, khususnya dalam aktiviti akuakultur yang terus berkembang. Sektor perlombongan dan pengkuarian pula menunjukkan prestasi memberangsangkan dengan pertumbuhan sebanyak 6.8 peratus pada tahun 2023.

10. Dari segi prestasi KDNK per kapita, Pulau Pinang merekodkan peningkatan sebanyak RM2,797, iaitu daripada RM69,789 kepada RM72,586, jauh melebihi paras nasional sebanyak RM54,612. Secara keseluruhan, **ekonomi Pulau Pinang menyumbang 7.4 peratus kepada ekonomi Malaysia** iaitu mengekalkan kedudukan kelima sebagai kuasa ekonomi utama negara.

Yang Dipertua Dewan,

11. Berdasarkan laporan Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia (MATRADE), pada tahun 2023, prestasi perdagangan Pulau Pinang mencatatkan jumlah RM719.82 bilion, dengan sedikit penurunan sebanyak 7.3 peratus berbanding RM776.30 bilion pada tahun 2022. Kendatipun begitu, bagi tempoh antara **Januari hingga Ogos 2024, prestasi perdagangan Pulau Pinang menunjukkan peningkatan memberangsangkan sebanyak RM516.23 bilion dengan kenaikan 11.4 peratus**, yang mencerminkan pemulihan positif serta kestabilan pertumbuhan ekonomi lebih kukuh.

12. Eksport Pulau Pinang pada tahun 2023 pula mencatatkan nilai sebanyak RM434.74 bilion dengan penurunan sebanyak 3.6 peratus berbanding tahun sebelumnya.

Namun, bagi tempoh **Januari hingga Ogos 2024**, ia **memperlihatkan peningkatan signifikan sebanyak 7.5 peratus, dengan nilai mencapai RM301.95 bilion**. Oleh itu, Kerajaan Negeri akan terus memberi fokus kepada peningkatan daya saing dan pengukuhan rantai bekalan yang akan menyokong pertumbuhan eksport negeri secara keseluruhan serta berterusan.

13. Sektor import Pulau Pinang pada tahun 2023 mencatatkan penurunan sebanyak 12.4 peratus, dengan nilai RM285.08 bilion. Walau bagaimanapun, bagi tempoh **Januari hingga Ogos 2024**, sektor import **menunjukkan pemulihan yang ketara dengan peningkatan sebanyak RM214.27 bilion atau 17.4 peratus**.

Yang Dipertua Dewan,

14. Angka-angka ini menunjukkan bahawa ekonomi Pulau Pinang berada pada landasan kukuh untuk pertumbuhan berterusan, dan Kerajaan Negeri akan terus memperkukuh sektor perdagangan sebagai pemacu utama dalam memajukan ekonomi negeri. Hal ini dapat dilihat melalui **produk eksport utama** Pulau Pinang. Antaranya, jentera dan kelengkapan pengangkutan yang mencatatkan 78.4 peratus daripada jumlah eksport, diikuti oleh produk keluaran kilang serta bahan kimia. Daripada perspektif **sektor import**, jentera dan kelengkapan pengangkutan turut menjadi komoditi utama dengan mencatatkan 72.3 peratus daripada jumlah import negeri pada tahun 2023, diikuti oleh produk kimia dan barangan keluaran kilang.

15. Dalam sektor eksport, lima negara utama yang menyumbang kepada kejayaan ini adalah **Amerika Syarikat, iaitu mencatatkan 20.4 peratus daripada jumlah eksport**, diikuti China (18.7 peratus), Hong Kong (13.9 peratus), Taiwan (6.1 peratus) dan Vietnam (5.4 peratus). Sementara itu, dalam sektor import, Pulau Pinang turut bergantung kepada beberapa negara utama, dengan **China sebagai sumber import terbesar berjumlah 22.6 peratus**, diikuti Taiwan (17.8 peratus), Amerika Syarikat (13.5 peratus), Jepun (8.8 peratus) dan Singapura (6.3 peratus).

16. Bagi memantapkan serta merancakkan trend pelaburan Pulau Pinang, Kerajaan Negeri akan terus mengikat kerjasama dengan dana pelaburan berimpak dan perusahaan swasta bagi merangka serta melaksanakan strategi pembiayaan yang berinovatif. Usahasama perkongsian awam-swasta bakal membuka aliran pendapatan baru, mengalakkan pemindahan pengetahuan bernilai tinggi dan memanfaatkan ekonomi dan alam sekitar serta sosial.

Yang Dipertua Dewan,

17. Pelaburan digital juga merupakan salah satu fokus utama Pulau Pinang dalam usaha memperkukuh ekonomi negeri. Dalam kerangka ini, Kerajaan Negeri komited untuk melabur dalam sektor ekonomi digital, selaras dengan visi dan harapan negara ini untuk menjadi **pusat pelaburan teknologi digital yang strategik**. Ini adalah sejajar dengan sasaran negara yang menyasarkan sektor ekonomi digital untuk menyumbang 25.5 peratus kepada KDNK dan mencipta lebih 500,000 peluang pekerjaan menjelang tahun 2025, dengan sasaran pelaburan sebanyak RM130 bilion dalam tempoh sama.

18. Kerajaan Negeri dalam pada itu akan terus memfokuskan usaha kepada sektor Penyelidikan & Pembangunan (R&D), Perkongsian Perkhidmatan Global, Perkhidmatan Digital, Analisis Data Raya (*Big Data Analytics*) dan internet pelbagai benda (IoT).

Dalam konteks ini, Kerajaan Negeri bertekad untuk menjadikan Pulau Pinang sebagai peneraju dalam industri teknologi generasi baharu, merangkumi Kecerdasan Buatan Generatif (GenAI) dan reka bentuk Litar Bersepadu (IC). Sesungguhnya, bidang-bidang ini merupakan fokus utama dalam “*National Semiconductor Strategy*” (NSS), “*New Industrial Master Plan 2030*” (NIMP 2030), dan “*Malaysia Digital Economy Blueprint*” (MyDIGITAL).

Yang Dipertua Dewan,

19. Kerajaan Negeri telah memperkenalkan inisiatif transformatif baharu, iaitu ‘**Penang Silicon Design @5km+**’ yang bertujuan untuk merancakkan aktiviti ekonomi melalui pembangunan Litar Bersepadu (IC) di negeri ini. Inisiatif ini adalah berlandaskan kepada program kolaborasi di antara kerajaan, industri dan akademik yang seiring dengan visi dan aspirasi *National Semiconductor Strategy* (NSS) yang telah diumumkan oleh YAB Perdana Menteri pada 28 Mei 2024.

Tiga projek utama dalam inisiatif ini, iaitu Taman Reka Bentuk IC dan Digital Pulau Pinang, Akademi Reka Bentuk Cip Pulau Pinang serta Ruang Penyelidikan dan Inkubasi Silikon akan berfungsi secara kolektif untuk mewujudkan ekosistem yang dinamik, mendorong inovasi serta menarik pelaburan daripada pelbagai penjuru dunia ke negeri Pulau Pinang.

20. Serentak itu, bagi merealisasikan hasrat ini, **Kerajaan Negeri telah memperuntukkan sebanyak RM60 juta daripada anggaran kos keseluruhan sebanyak RM120 juta bagi tempoh lima tahun**, dan kini Kerajaan Negeri sedang berusaha untuk mendapatkan sokongan daripada Kerajaan Persekutuan bagi geran tambahan. Inisiatif ini diharapkan dapat memberikan impak yang positif kepada negeri ini dengan meningkatkan pelaburan asing (FDI), menarik sekurang-kurangnya 10 syarikat baharu serta melatih 500 jurutera berkemahiran tinggi.

MEMAKMURKAN EKONOMI NEGERI MELALUI PENGURUSAN TANAH

Yang Dipertua Dewan,

21. Pengurusan tanah merupakan salah satu sumber pendapatan penting bagi Kerajaan Negeri. Setiap tahun, sekitar 40 hingga 50 peratus hasil negeri diperoleh melalui kutipan cukai tanah, bayaran premium pemberimilikan dan fi urus niaga. Oleh itu, Kerajaan Negeri akan berusaha untuk terus memodenkan serta mendigitalkan pengurusan tanah di Pulau Pinang selaras dengan agenda pembangunan, pemerkasaan ekonomi, kelestarian alam sekitar dan pembangunan sosial.

22. Sebagaimana kita semua sedia maklum, pada sidang dewan lalu, Tuan Yang Terutama (TYT) Tun telah memohon agar kita semua dapat mengemukakan pandangan serta cadangan bagi meningkatkan hasil negeri.

Bagi menyahut hasrat ini, ingin saya maklumkan bahawa Kerajaan Negeri telah menghantar permohonan kepada Majlis Tanah Negara untuk melaksanakan **semakan cukai tanah yang akan berkuat kuasa mulai 1 Januari 2026**. Proses semakan ini juga akan melibatkan pengelasan tanah desa ke bandar di beberapa lokasi di Pulau Pinang.

23. Sebagai makluman, semakan terakhir cukai tanah di negeri ini telah dilaksanakan pada tahun 1994. Setakat ini, proses semakan sedang berlangsung dengan melibatkan 370,000 hak milik tanah di Pulau Pinang oleh pasukan petugas di Pejabat Tanah Galian serta Pejabat Daerah dan Tanah. Adalah dijangkakan, proses semakan ini akan berterusan sehingga penghujung tahun 2025. Kerajaan Negeri turut memberi jaminan bahawa proses semakan cukai serta pengelasan tanah desa kepada bandar ini akan dilaksanakan dengan mengambil kira pelbagai faktor dan pihak berkepentingan lain.

Justeru, Kerajaan Negeri berharap agar proses semakin cukai serta pengelasan tanah desa ke bandar ini dapat **meningkatkan hasil cukai tanah Kerajaan Negeri antara RM50 juta hingga RM100 juta mulai tahun 2026.**

Yang Dipertua Dewan,

24. Kerajaan Negeri telah mengambil langkah proaktif dengan meluluskan cadangan **penambahbaikan kadar premium dan diskaun** bagi permohonan perlanjutan tempoh pajakan dan pemberimilikan sekiranya tempoh pajakan telah tamat selepas ia mula diperkenalkan pada tahun 2023. **Pemberian diskaun sehingga 90 peratus** ini diberikan berdasarkan kepada kategori pemilikan sama ada individu atau syarikat dan juga bergantung kepada baki tempoh pajakan dan tempoh perlanjutan. Setakat ini, seramai 31 pemilik tanah telah mendapat manfaat daripada pemberian diskaun pada tahun 2023, dan seramai 91 pemilik tanah pada tahun 2024 **melibatkan pengurangan premium atau diskaun berjumlah RM170 juta.**

25. Sebagai tambahan, Kerajaan Negeri juga telah membenarkan pemohon untuk mengemukakan permohonan tukar kategori atau tukar syarat secara serentak bersama permohonan pelanjutan tempoh pajakan bagi mempercepatkan proses kelulusan. Walau bagaimanapun, permohonan secara serentak ini hanya boleh diproses jika syarat lingkungan semula (*rezoning*) telah diselesaikan oleh pemohon.

PEMBANGUNAN AGAMA ISLAM DAN PENDIDIKAN SEBAGAI TONGGAK PERPADUAN DAN KECEMERLANGAN MASYARAKAT

Yang Dipertua Dewan,

26. Dalam usaha memartabatkan Islam sebagai agama rasmi negeri, Kerajaan Negeri senantiasa memastikan program-program pendidikan Islam terus diperkukuh, termasuk menjalinkan kerjasama erat dengan badan-badan agama dan institusi pendidikan sebagai usaha untuk meningkatkan akses pembangunan pendidikan Islam yang inklusif. Dalam konteks ini, kerjasama yang kukuh antara Kerajaan Negeri dan Kerajaan Persekutuan akan terus dipertingkatkan, khususnya dalam aspek perkongsian peruntukan bagi pembinaan masjid baharu di negeri ini. Pada kesempatan ini, Kerajaan Negeri ingin merakamkan penghargaan kepada YAB Perdana Menteri atas kelulusan peruntukan sebanyak RM7.0 juta dalam Majlis Pelancaran Pembinaan Masjid Sungai Bakap pada 16 Julai 2023.

27. Selaras dengan prinsip dan semangat Malaysia Madani, Kerajaan Negeri turut **meluluskan peruntukan sebanyak RM2.27 juta** untuk memastikan proses **pembinaan Masjid Sungai Bakap** berjalan dengan lancar pada tahun 2025. Sebagai tambahan, mulai tahun 2025, pembinaan sebuah masjid baharu turut akan dilaksanakan di Zon 1 melalui Projek Pembangunan Smart City Campus KITAB di Bandar Cassia, Batu Kawan. Projek berkaitan merupakan komponen utama Pelan Induk Kampus Pintar KITAB 2030 yang mengintegrasikan pendidikan, perniagaan serta kehidupan komuniti bagi menjadikannya model *smart city* berdaya saing.

28. Kerajaan Negeri melalui Jabatan Hal Ehwal Agama Islam Pulau Pinang (JHEAIPP) turut memperkasakan pensijilan halal menerusi pelaksanaan Inisiatif Segera Pensijilan Halal Malaysia (ISPHM) 2.0 yang membolehkan kelulusan Sijil Pengesahan Halal Malaysia (SPHM) dalam tempoh 30 hari bekerja.

Sehingga Oktober 2024, sebanyak 1,805 permohonan sijil halal telah diterima, dengan sektor makanan dan minuman mencatatkan permohonan tertinggi.

MEMPERKASAKAN PEMBANGUNAN MODAL INSAN BAGI MEMBINA TENAGA KERJA YANG KOMPETITIF DAN BERDAYA SAING

Yang Dipertua Dewan,

29. Kerajaan Negeri akan terus komited memperkasakan pembangunan modal insan di negeri ini sebagai langkah strategik dalam membina tenaga kerja yang kompetitif dan berdaya saing. **Pelan Tindakan Bakat STEM Pulau Pinang** atau '*Penang STEM Talent Blueprint*' yang dilancarkan pada 8 September 2024 misalnya, merupakan satu panduan komprehensif merangkumi strategi pembangunan kemahiran bagi merealisasikan **Pelan Induk Perindustrian Baharu (NIMP) 2030** dan **Strategi Semikonduktor Kebangsaan (NSS)**.

Misi pelan tindakan ini adalah untuk membangunkan tenaga kerja mahir dan mampan dalam bidang STEM sejajar dengan keperluan industri yang semakin meningkat di negeri ini.

30. Berdasarkan data daripada Jabatan Perangkaan Malaysia dan *UN Comtrade*, **Pulau Pinang kini menguasai sekitar lima (5) peratus daripada eksport semikonduktor global** yang mencerminkan kedudukan strategiknya dalam pasaran dunia. Malah, kehadiran lebih 400 syarikat multinasional dan 6,000 perusahaan kecil dan sederhana (SME) yang beroperasi di negeri ini memperuntukkan pembekalan modal insan yang berterusan dalam menjamin perkembangan industri-industri ini dalam negeri. Berlandaskan keperluan tersebut, Kerajaan Negeri menyambut baik pembangunan **Pusat Inovasi Teknologi NCER (NTIC)** yang merupakan salah satu projek utama oleh Pihak Berkuasa Pelaksanaan Koridor Utara (NCIA) di bawah Rancangan Malaysia Kedua Belas (RMK-12).

31. Sektor-sektor utama lain seperti **teknologi perubatan dan avionik** di negeri ini juga sedang menunjukkan perkembangan membanggakan dengan peningkatan pelaburan dalam penyelidikan dan pembangunan (R&D) serta pelaburan dalam teknologi penerbangan dan perkhidmatan penyelenggaraan (MRO) yang terus meningkat. Tinjauan yang dihasilkan melalui *Penang Talent Prospects Survey 2023* meramalkan bahawa permintaan untuk bakat-bakat ini akan berganda menjelang tahun 2026 berbanding tahun 2023.

MERANCAKKAN EKONOMI MADANI MELALUI PERDAGANGAN, INOVASI KEUSAHAWANAN DAN PEMBANGUNAN LUAR BANDAR

Yang Dipertua Dewan,

32. Pulau Pinang sentiasa diakui sebagai sebuah negeri yang dinamik dan berdaya saing dalam sektor industri. Kendatipun begitu, pembangunan luar bandar tidak pernah diabaikan.

Buktinya, Kerajaan Negeri telah melaksanakan **Program Bina Baru dan Baiki Rumah Rakyat Termiskin** sejak tahun 2008 sebagai usaha menyediakan kediaman yang selamat dan kondusif kepada golongan rentan di Pulau Pinang. Program ini merangkumi dua skop utama, iaitu pembaikan rumah dan pembinaan rumah baharu dengan peruntukan tahunan sebanyak RM3 juta. Sehingga Oktober 2024, sebanyak **RM1,839,229.90** telah disalurkan untuk **Program Bina Baru dan Baiki Rumah Rakyat Termiskin**, dengan **17 penerima bagi Program Bina Baru dan 25 penerima bagi Program Baik Pulih Rumah**.

33. Pada masa sama, Kerajaan Negeri terus komited untuk meningkatkan kesejahteraan peniaga kecil melalui **Program Peningkatan dan Pemulihan Ekonomi** atau dikenali sebagai **Bantuan Peralatan**.

Dengan peruntukan tahunan sebanyak RM250,000, atau RM50,000 bagi setiap daerah, sehingga **Oktober 2024**, **sejumlah RM129,937 telah disalurkan** melalui program ini dengan memberikan manfaat kepada 41 peniaga kecil dan mikro.

34. Dalam kerangka ini, Kerajaan Negeri melalui Perbadanan Pembangunan Pulau Pinang (PDC) terus komited **melaksanakan Skim Pinjaman Harapan (SPH)** sebagai inisiatif strategik untuk menyokong peniaga dan penjaja kecil di Pulau Pinang. Sehingga Oktober 2024, **seramai 4,293 usahawan kecil dan mikro telah menerima manfaat daripada SPH dengan jumlah pinjaman sebanyak RM30.77 juta**. Dengan kadar kutipan SPH yang memberangsangkan pada 91 peratus dan baki dana sebanyak RM4.89 juta, Kerajaan Negeri yakin langkah-langkah ini akan terus memacu pertumbuhan ekonomi dan meningkatkan kesejahteraan masyarakat.

MENGOPTIMUM INFRASTRUKTUR DAN PENGANGKUTAN AWAM NEGERI

Yang Dipertua Dewan,

35. **Pelan Induk Pengangkutan Pulau Pinang (*Penang Transport Master Plan, PTMP*)** merupakan sebuah pelan komprehensif yang dirancang oleh Kerajaan Negeri dalam menangani cabaran kesesakan lalu lintas serta meningkatkan sistem pengangkutan awam di negeri ini. Sebahagian daripada intipati pelan ini adalah **Projek Jalan Pintasan Ayer Hitam ke Lebuhraya Tun Dr. Lim Chong Eu (Pakej 2)** yang sedang dilaksana dan dijadualkan siap pada Oktober 2026. Sehingga Oktober 2024, kemajuan fizikal projek ini telah mencapai 61 peratus, iaitu mengikut jadual yang ditetapkan. Apabila projek ini selesai, jalan pintasan bebas tol ini dijangka akan mengurangkan masa perjalanan dari 40 minit kepada hanya 5 minit.

36. Kerajaan Negeri juga menyambut baik pengumuman **cadangan pembinaan Lebuh Raya Bertingkat Juru - Sungai Dua** oleh YAB Perdana Menteri semasa ucapan Belanjawan Madani 2025. Kerajaan Negeri berharap projek yang akan dilaksanakan secara **Perkongsian Awam - Swasta (PPP)** berkenaan dapat dimulakan seawal mungkin bagi menoktahkan isu kesesakan trafik di kawasan tersebut.

37. **Projek Bayan Lepas *Light Rail Transit* (BLLRT)** yang kini dikenali sebagai LRT Laluan Mutiara kini berada pada peringkat rundingan dan penyelarasan dengan kontraktor *turnkey* bagi Fasa 1 yang merangkumi laluan dari Komtar ke *Silicon Island*.

38. Di samping itu, **Projek Pembesaran Lapangan Terbang Antarabangsa Pulau Pinang (PIA)** sebagaimana diumumkan Kerajaan Persekutuan akan memulakan pembinaannya oleh Malaysia Airports Holdings Berhad (MAHB) pada hujung tahun ini.

la bertujuan **meningkatkan kapasiti kepada 12 juta penumpang setahun dengan anggaran kos sekitar RM1.55 bilion**, dan dijadualkan siap dalam tempoh empat tahun. Sebagai tanda penghargaan dan sokongan terhadap projek berkaitan, **Kerajaan Negeri secara prinsip telah bersetuju untuk menanggung sebahagian daripada kerja-kerja infrastruktur awam luaran dengan anggaran kos keseluruhan sekitar RM50 juta untuk pembangunan jalan dan saluran luar.**

39. Dalam usaha memperkasakan mobiliti rakyat, Kerajaan Negeri kekal komited untuk **meneruskan dua (2) laluan bas percuma *CAT Bridge***, iaitu laluan Seberang Jaya ke Bayan Lepas dan Bukit Mertajam ke KOMTAR. Di samping itu, program bas *shuttle* sedia ada seperti *CAT George Town* dan *BEST KOMTAR* yang telah beroperasi masing-masing sejak tahun 2008 dan 2013 akan terus dipertingkatkan.

Pada tahun ini, sejumlah RM15.6 juta **telah diperuntukkan sebagai subsidi Kerajaan Negeri dalam sektor pengangkutan awam**, selain RM1.6 juta yang turut disalurkan oleh Majlis Bandaraya Pulau Pinang (MBPP) bagi menyokong perkhidmatan bas *Central Area Transit (CAT) George Town*.

40. Selaras dengan perkembangan dan kesedaran mengenai '**carbon reduction**' menerusi **Sustainable Development Goals (SDG)** dan **Penang Green Agenda (PGA)**, Kerajaan Negeri ingin menyatakan sokongan kepada peralihan penggunaan kenderaan elektrik. Sebagai langkah menyokong usaha ini, fokus akan diberikan untuk memperkukuh pembangunan infrastruktur pengecasan bersesuaian di samping memastikan kemudahan yang lebih menyeluruh dan mesra pengguna di seluruh negeri ini.

Yang Dipertua Dewan,

41. ‘*Silicon Island*’ merupakan inisiatif strategik yang melibatkan tambakan seluas 2,300 ekar dan kerja-kerja fizikal di tapak telah dimulakan sejak 1 September 2023. Sehingga Oktober 2024, kawasan yang telah ditambun mencapai 50 ekar dan dijadualkan siap ditambak hingga **90 ekar menjelang akhir Disember ini.**

42. Sebagai tanda komitmen Kerajaan Negeri kepada golongan nelayan yang terjejas dengan projek tambakan, setakat Oktober 2024, seramai 680 nelayan telah menerima bayaran *ex-gratia* penuh berjumlah RM10.5 juta tidak termasuk nilai 98 set enjin dan bot di bawah Pakej Pelan Pengurusan Impak Sosial (SIMP). Manakala, dianggarkan 197 nelayan lagi dijangka bakal menerima bayaran menjelang akhir tahun ini.

MELESTARIKAN PENGURUSAN AIR NEGERI

Yang Dipertua Dewan,

43. Kerajaan Negeri sentiasa cakna terhadap cabaran yang dihadapi penduduk Pulau Pinang berkaitan sumber dan bekalan air, terutamanya dalam menangani kesan perubahan iklim yang telah menyebabkan pengurangan kelembapan udara serta penurunan taburan hujan. Impaknya pada tahun ini, kapasiti air di empangan utama, iaitu Empangan Air Itam dan Teluk Bahang sebelum ini berada di bawah paras 30 peratus.

44. Kerajaan Negeri melalui Perbadanan Bekalan Air Pulau Pinang (PBAPP) akan terus melaksanakan projek-projek bekalan air melalui **Pelan Kontigensi Air 2030** dengan kos pelaburan sebanyak RM1.185 bilion bagi menghadapi permintaan air yang sangat tinggi menjelang tahun 2030.

Sehingga kini, Kerajaan Negeri telah melaksanakan dua (2) projek utama iaitu pemasangan modul rawatan air *Dissolved Air Flotation* (DAF) berkapasiti 10 juta liter sehari (JLH) di Loji Rawatan Air (LRA) Bukit Panchor yang telah beroperasi sejak Disember 2023 dan menyediakan tambahan 10 juta liter air terawat untuk penduduk Seberang Perai Selatan (SPS). Di samping itu, Pakej 12A juga telah disempurnakan pada September 2024 untuk meningkatkan pengeluaran air terawat daripada 1,612 JLH kepada 1,726 JLH yang disalurkan ke kawasan perkhidmatan LRA Sungai Dua, merangkumi beberapa kawasan di Seberang Perai Selatan (SPS) dan Daerah Barat Daya (DBD).

45. Dengan sokongan Kerajaan Persekutuan, Kerajaan Negeri telah merangka pelan tindakan jangka sederhana dengan mengemukakan permohonan kepada Kementerian Peralihan Tenaga dan Transformasi Air (PETRA) melalui Rancangan Malaysia ke-12 (RMK12) Rolling Plan ke-5 untuk pembangunan projek sumber air mentah.

Projek yang dianggarkan menelan belanja sebanyak RM80 juta berkaitan merangkumi cadangan pembinaan Rumah Pam Lahar Yooi bagi memastikan keterjaminan bekalan air berterusan kepada penduduk Pulau Pinang.

46. Kerajaan Negeri turut meneruskan perancangan pelan jangka masa panjang menerusi Projek Air Perak – Pulau Pinang bagi memenuhi permintaan bekalan air sehingga tahun 2050. Kerajaan Negeri menerusi PBAPP telah bersedia dari aspek penyediaan tanah bagi kolam takungan air untuk simpanan air terawat dari Perak sekiranya projek ini berjaya dilaksanakan kelak.

MERANCAKKAN EKONOMI NEGERI MELALUI PELANCONGAN INOVATIF DAN KREATIF

Yang Dipertua Dewan,

47. Pulau Pinang terus menonjol sebagai destinasi pelancongan yang unggul, bukan sahaja pada peringkat nasional tetapi juga di pentas antarabangsa. Dalam tempoh lapan (8) bulan pertama tahun 2024, jumlah kedatangan pelancong melalui **Lapangan Terbang Antarabangsa Pulau Pinang (PIA) telah mencapai 2.4 juta orang**. Jumlah ini menunjukkan peningkatan yang sangat memberangsangkan sebanyak 7.29 peratus berbanding tempoh sama pada tahun lalu. Peningkatan mendadak turut disumbang dengan kedatangan pelancong antarabangsa yang amat menggalakkan, iaitu 1.2 juta pelancong mengunjungi negeri ini yang **mencatatkan kenaikan sebanyak 23.88 peratus**.

48. Peningkatan kedatangan pelancong ke Pulau Pinang turut didorong oleh peningkatan jumlah penerbangan terus dari pelbagai lokasi di seluruh dunia ke Lapangan Terbang Antarabangsa Pulau Pinang (PIA).

Berdasarkan data dari *Penang Global Tourism* (PGT), jumlah destinasi penerbangan terus antarabangsa telah meningkat dari 16 kepada 17 bandar antara bulan Mei hingga Ogos 2024 dengan **pengenalan laluan baharu ke Shenzhen, China**. Bermula Disember ini, satu lagi laluan baharu, iaitu **penerbangan terus dari Pulau Pinang ke Chennai, India** akan dibuka.

49. Sebagai salah satu program pelancongan utama Pulau Pinang, Kerajaan Negeri akan meneruskan penganjuran Pesta Pulau Pinang pada tahun ini yang mana ia akan **berlangsung dari 21 Disember 2024 hingga 2 Februari 2025**. Malah, sebagai penutup tirai tahun ini, acara bertaraf dunia seperti ***Penang International Food Festival***, ***Penang International Dragon Boat Regatta***, perarakan ***Chingay*** dan ***Penang Bridge International Marathon*** akan diadakan.

MEMARTABATKAN MASYARAKAT DAN WANITA MELALUI PEMBANGUNAN SOSIAL DAN KEBAJIKAN INKLUSIF

Yang Dipertua Dewan,

50. Pelaksanaan **program i-Sejahtera** adalah bukti nyata komitmen Kerajaan Negeri dalam memperkasakan kebajikan semua lapisan masyarakat di Pulau Pinang. Sehingga Oktober 2024, sejumlah RM54.8 juta telah dibelanjakan melibatkan **284,095 penerima**.

51. Di samping itu, **Program Mutiara Foodbank** adalah kesinambungan usaha kebajikan yang bertujuan untuk memastikan tiada rakyat Pulau Pinang yang terpinggir. Sehingga kini, Unit Mutiara Foodbank telah membina kerjasama strategik dengan hampir semua rangkaian Lotus's Malaysia di Pulau Pinang dan Kedah dengan memperluaskan pengagihan makanan kepada pelbagai komuniti di negeri ini.

Melalui program ini, **sebanyak 1,880 tan makanan telah diselamatkan dan memanfaatkan hampir 120,614 penerima.**

52. Kerajaan Negeri dalam pada itu turut mengalu-alukan dan menyokong Dasar Sosial Negara 2030 (DSN 2030) yang telah dilancarkan oleh YAB Timbalan Perdana Menteri pada 21 Oktober 2024. Sejajar dengan usaha berkenaan, Kerajaan Negeri telah memperuntukkan sebanyak **RM612,500 kepada MMK Pembangunan Sosial** bagi melaksanakan pelbagai inisiatif yang diterajui oleh Perbadanan Pembangunan Wanita Pulau Pinang (PWDC).

53. Dalam konteks pembangunan sosial yang inklusif, Kerajaan Negeri telah mengambil langkah proaktif untuk mewujudkan suasana harmoni dan kesejahteraan bagi setiap rakyat tanpa mengira latar belakang agama.

Sehubungan itu, sejumlah **RM150,000** telah diperuntukkan pada tahun ini bagi menyokong dan mempromosikan pemahaman serta keharmonian antara penganut pelbagai agama selain agama Islam.

MENSEJAHTERAKAN RAKYAT MELALUI PERANCANGAN KERAJAAN TEMPATAN SERTA PEMBANGUNAN BANDAR DAN DESA

Yang Dipertua Dewan,

54. Sukacita ingin saya melaporkan, sehingga Oktober 2024, **kadar liputan rangkaian 4G di kawasan berpenduduk telah mencapai 99.98 peratus**, yang mencerminkan komitmen teguh Kerajaan Negeri dalam membangunkan infrastruktur komunikasi berkualiti. Kerajaan Negeri bersama-sama Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia (MCMC) akan terus berusaha memastikan setiap warga negeri ini menikmati akses komunikasi yang lancar dengan sasaran capaian liputan 100 peratus menjelang akhir tahun 2025.

55. Dalam hal pelaksanaan rangkaian 5G, sehingga Oktober 2024, sebanyak 446 lokasi telah disempurnakan oleh pihak Digital Nasional Berhad (DNB). Kerajaan Negeri optimis untuk mencapai 450 lokasi rangkaian 5G menjelang akhir tahun 2024, yang mana Pulau Pinang kini menikmati liputan 91.7 peratus untuk rangkaian 5G.

56. Bagi memastikan kelancaran urusan perniagaan, Kerajaan Negeri bersama-sama Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) dan Kementerian Kerajaan Tempatan telah memperkenalkan beberapa inisiatif di bawah OSC 3.0 Plus, termasuk ***Industrial Green Lane (IGL)***, ***Prerequisite (PR)***, dan ***Self-Regulation (SR)***. Inisiatif-inisiatif ini direka untuk mempercepat proses kelulusan pelan pembangunan, meningkatkan daya saing negeri sebagai destinasi pelaburan, serta meningkatkan hasil pendapatan negeri.

57. Selari dengan usaha ini, Rancangan Struktur Negeri Pulau Pinang 2030 (RSNPP2030), yang diwartakan pada 24 Oktober 2019 menjadi tunjang dalam memacu pembangunan fizikal negeri hingga 2030. Melalui pemantauan berterusan dan platform ***Electronic Monitoring Structure Plan (e-MOSPlan)***, RSNPP2030 menyokong inisiatif-inisiatif seperti OSC 3.0 Plus dalam memastikan pembangunan Pulau Pinang kekal dinamik dan responsif terhadap perubahan, seterusnya memperkukuh daya saing serta memenuhi keperluan ekonomi serta sosial rakyat.

58. **Draf Rancangan Tempatan Majlis Bandaraya Pulau Pinang 2035** dan **Draf Rancangan Tempatan Seberang Perai 2030** yang sedang disediakan oleh kedua-dua Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) juga telah mengambil kira dasar-dasar serta menterjemahkan langkah-langkah yang terkandung di dalam RSNPP2030.

59. Di samping itu, Kerajaan Negeri melalui PlanMalaysia@Pulau Pinang sedang menyusun **Rancangan Tempatan Penang South Island 2050 (RTPSI 2050)** bagi memastikan pertumbuhan ekonomi dapat dipacu selari dengan kepesatan pembangunan negeri ini. Apa yang lebih membanggakan lagi, **Rancangan Tempatan Penang South Island 2050 (RTPSI 2050)** merupakan Rancangan Tempatan pertama yang akan diwartakan di negeri ini.

60. Seajar dengan usaha ini, PLANMalaysia Pulau Pinang kini sedang **memuktamadkan Draf Rancangan Kawasan Khas (RKK) Bukit Bendera 2020 (Penggantian)** dan **RKK Tapak Warisan Dunia UNESCO George Town (Penggantian)** untuk pewartaan. Pada masa sama, Kerajaan Negeri merancang untuk melaksanakan dua (2) lagi RKK pada tahun 2025, iaitu di Padang Tembak dan Balik Pulau.

PEMBANGUNAN BELIA DAN SUKAN DEMI KESIHATAN DAN KESEJAHTERAAN MASYARAKAT

Yang Dipertua Dewan,

61. Dalam usaha memperkasa belia sebagai aset penting bagi pembangunan negeri, Kerajaan Negeri Pulau Pinang terus komited menyediakan pelbagai inisiatif dan langkah yang strategik dalam memperkukuhkan peranan belia di dalam masyarakat. Sehubungan dengan itu, pada tahun ini **sebanyak RM210,000 telah diperuntukan kepada Jawatankuasa MMK Belia** untuk melaksanakan program dan aktiviti pembangunan belia di negeri ini.

62. Serentak itu, **sebanyak RM53,750 turut diperuntukan khas bagi menyokong pembangunan mahasiswa mahasiswi** di negeri ini.

Kerajaan Negeri melalui Perbadanan Pembangunan Belia Pulau Pinang (PYDC), memperuntukkan **RM700,000 untuk melaksanakan inisiatif strategik di bawah Rangka Kerja Pembangunan Belia Strategik 2024-2028**, dengan memfokuskan kepada dua (2) teras utama iaitu pembangunan kapasiti belia dan penglibatan komuniti.

Yang Dipertua Dewan,

63. Dalam usaha memperkukuh program pembangunan sukan di Pulau Pinang, Majlis Sukan Negeri Pulau Pinang (MSNPP) telah berfungsi sebagai agensi utama yang memajukan sukan berprestasi tinggi dan sukan komuniti.

Bagi mencapai hasrat ini, **program pembangunan latihan sukan kini telah diperkasa dan disusun secara berstruktur** dengan menekankan kepada lima perkara utama iaitu pembangunan atlet elit dan pelapis, penguatan kejurulatihan negeri, pencapaian kejayaan dalam pertandingan domestik dan kebangsaan, pembangunan pusat latihan yang lengkap serta pemantapan organisasi persatuan sukan negeri.

64. Seajar dengan harapan ini, mulai tahun 2025, MSNPP akan memulakan **Program Tajaan Kerjasama dengan Syarikat Multinasional dan Perusahaan Kecil dan Sederhana (PKS)** untuk meningkatkan kebajikan atlet dan kelangsungan program sukan baik pada peringkat kebangsaan mahupun antarabangsa. **Sehingga Oktober 2024, MSNPP telah memperoleh tajaan sebanyak RM368,150** daripada pelbagai penaja dan individu dalam bentuk kewangan, produk serta perkhidmatan.

65. Saya juga ingin mengambil kesempatan disini untuk mengucapkan tahniah dan syabas kepada **kontinjen Pulau Pinang yang telah mencapai kejayaan luar biasa** dengan meraih 139 pingat, termasuk 41 pingat emas, 45 pingat perak dan 53 pingat gangsa dalam **kejohanan Sukan Malaysia (SUKMA) Ke-21** yang telah dianjurkan di Bumi Kenyalang baru-baru ini. Sebagai penghargaan atas kejayaan ini, Kerajaan Negeri Pulau Pinang bersetuju untuk **menaikkan insentif pemenang pingat emas** sebanyak 50 peratus iaitu daripada RM4,000 kepada RM6,000.

Yang Dipertua Dewan,

66. Usaha untuk memperkasa kesihatan rakyat di negeri ini merupakan komitmen semua pihak, sehubungan itu, pelbagai program strategik telah dilaksanakan bagi meningkatkan kerjasama antara Kerajaan Negeri dan Kerajaan Persekutuan.

Antara inisiatif yang dilaksanakan adalah **memperkasa perkhidmatan pergigian** melalui penyediaan klinik pergigian bergerak yang memastikan akses lebih luas kepada rawatan pergigian berkualiti untuk semua lapisan masyarakat. Selain itu, pelaksanaan ***Program Pharmacy Integrated Community Care (PICC)*** turut diketengahkan dengan memfokuskan kepada pengurusan ubat-ubatan bagi meningkatkan keberkesanan perkhidmatan farmasi kepada rakyat.

67. Sebagai langkah proaktif, Kerajaan Negeri telah memperuntukkan **sebanyak RM160,000 di bawah MMK Kesihatan** untuk memperkasa aktiviti serta program kesihatan di negeri ini. Sehingga Oktober 2024, sebanyak RM158,000 telah disalurkan kepada 20 badan bukan kerajaan (NGO) untuk menyokong program dan pendidikan kesihatan yang merupakan langkah penting dalam meningkatkan kesedaran serta kesejahteraan rakyat.

MELESTARIKAN PEMBANGUNAN PERUMAHAN DENGAN PEMULIHARAAN ALAM

Yang Dipertua Dewan,

68. Pelan Induk Rumah Mampu Milik Pulau Pinang (RMMPg) yang dilaksanakan di bawah Pelan Induk Pembangunan Perancangan Lembaga Perumahan Negeri Pulau Pinang (LPNPP) bagi tahun 2021 hingga 2025 telah mengenal pasti tiga (3) projek utama yang dijadualkan untuk menerima kelulusan Pelan Kebenaran Merancang (KM) pada tahun ini iaitu **RMM Bukit Gedong, Pembaharuan Semula Bandar (URC) Mahsuri dan RMM Permatang Tinggi**. Projek-projek ini dijangka menyumbang kepada pembekalan **2,900 unit Rumah Mampu Milik (RMM)**, termasuk kategori **RMM B dan RMM C**.

69. Kerajaan Negeri melalui Lembaga Perumahan Negeri Pulau Pinang (LPNPP) juga memperkenalkan **Garis Panduan Rumah Mampu Milik 2023 dengan menampilkan kategori baharu iaitu RMM B2**. Kategori baharu ini adalah bertujuan untuk menyediakan pilihan perumahan yang lebih mampu diakses oleh rakyat dengan menawarkan harga rumah serendah RM100,000 dengan keluasan 750 kaki persegi.

70. Pada masa sama, Lembaga Perumahan Negeri Pulau Pinang (LPNPP) juga telah melaksanakan dua projek utama iaitu **eTPM80PP dan eBencana** dalam **memperkasa digitalisasi pembangunan perumahan** di negeri ini. Inisiatif digitalisasi ini tidak hanya memudahkan pemohon dalam mempercepatkan proses permohonan dan meningkatkan ketelusan dalam pengurusan, tetapi juga memastikan bahawa setiap warga Pulau Pinang dapat menikmati perkhidmatan yang lebih efisien serta responsif.

Yang Dipertua Dewan,

71. Berdasarkan Rancangan Struktur Negeri Pulau Pinang 2030 (RSNPP 2030), strategi pelaksanaan pembangunan negeri telah **menggariskan penetapan kawasan berhutan dan hutan paya laut sebagai fokus utama dalam memastikan pemeliharaan ekosistem dan kelestarian alam sekitar untuk masa hadapan.**

72. Oleh yang demikian, strategi ini telah diintegrasikan dalam Agenda Hijau Pulau Pinang 2030 antaranya, dengan **mengenal pasti seluas 1,619.22 hektar kawasan paya laut yang berpotensi** untuk diwartakan sebagai Hutan Simpanan Kekal di bawah Akta Perhutanan Negara 1984. Selaras itu, **pada tahun ini, sebanyak 449.12 hektar kawasan hutan paya laut di Daerah Barat Daya telah disasarkan untuk diwartakan sebagai Hutan Simpanan Kekal.**

Semua usaha ini adalah selaras dengan visi Kerajaan Negeri untuk menjadikan **Pulau Pinang sebagai bandar span atau *sponge city*** yang mengutamakan pemeliharaan alam sekitar dan pengurusan sumber yang lestari.

73. Pulau Pinang kini memiliki sekurang-kurangnya 6.9 peratus kawasan hutan yang diwartakan meliputi 7,245.25 hektar. Daripada jumlah tersebut, 6,063.25 hektar diiktiraf sebagai Hutan Simpanan Kekal di bawah Akta Perhutanan Negara 1984, manakala 1,182 hektar lagi adalah Taman Negara Pulau Pinang. **Keluasan Hutan Simpanan Kekal telah meningkat sebanyak 18.8 peratus berbanding tahun 2019, dari 5,100.93 hektar kepada 6,063 hektar pada tahun 2024.**

74. **Peningkatan keluasan kawasan hutan di Pulau Pinang telah mendapat pengiktirafan daripada Kerajaan Persekutuan.**

Sehingga November 2024, Kerajaan Persekutuan telah menyalurkan sejumlah **RM5.2 juta** kepada Kerajaan Negeri di bawah *inisiatif Ecological Fiscal Transfer for Biodiversity* (EFT) di atas komitmen Kerajaan Negeri pada aspek berkenaan.

MEMANFAATKAN AGROTEKNOLOGI DAN AKTIVITI KOPERASI DEMI KETERJAMINAN MAKANAN DAN MASYARAKAT BERDAYA TAHAN

Yang Dipertua Dewan,

75. Dalam suasana global yang semakin mencabar, yang mana isu perubahan iklim dan keselamatan makanan menjadi agenda utama dunia, pembangunan sektor pertanian adalah suatu langkah yang sangat penting untuk memastikan kelangsungan serta keterjaminan makanan negara. Justeru, pembangunan sektor pertanian negeri ini akan terus dipacu berdasarkan kepada **Dasar Agromakanan Negara (DAN 2.0)**.

Dasar ini bukan sahaja memberi tumpuan kepada penghasilan makanan yang mencukupi dan selamat dimakan, tetapi juga memastikan bahawa bekalan makanan dapat diakses oleh seluruh rakyat.

76. Oleh itu, pelaksanaan projek seperti **Taman Kekal Pengeluaran Makanan (TKPM) Ara Kuda, TKPM Mayfield, Taman Agro Batu Kawan (Juru), dan Taman Pertanian (Agropark) Permatang Pauh** telah menjadi langkah strategik penting dalam memperkasakan usaha dan agenda keterjaminan makanan di negeri ini.

77. Kerajaan Negeri melalui Jabatan Pertanian Negeri Pulau Pinang juga telah melaksanakan pelbagai inisiatif untuk meningkatkan hasil pengeluaran dan kualiti produk pertanian di negeri ini.

Pada tahun ini, Jabatan Pertanian Negeri Pulau Pinang telah menerima **peruntukan pembangunan sektor agromakanan berjumlah RM6.93 juta daripada Kerajaan Negeri** bagi melaksanakan sebanyak 14 projek pertanian dan dua (2) projek lagi adalah untuk membaik pulih dan menaik taraf infrastruktur pengoperasian jabatan.

78. Seterusnya, bagi meningkatkan kemampanan sektor ternakan di negeri ini, Kerajaan Negeri melalui Jabatan Perkhidmatan Veterinar (JPV) Negeri sentiasa komited dalam memastikan industri penternakan terutamanya penternakan ruminan di negeri ini berdaya saing dan terus mampan. Perihal ini dapat dilihat apabila **Nilai Hasil Ternakan (NHT) terus menunjukkan prestasi yang stabil sejak tahun 2019, dengan perolehan melebihi RM 1 billion setiap tahun.**

79. Negeri Pulau Pinang juga telah memberikan sumbangan signifikan kepada sektor akuakultur negara, dengan **nilai pengeluaran mencapai RM429.47 juta pada tahun 2023, melalui hasil tangkapan sebanyak 60,562.79 tan metrik.**

ANGGARAN PERBELANJAAN MENGURUS, PERBELANJAAN PEMBANGUNAN DAN HASIL NEGERI PULAU PINANG TAHUN 2025

SENARIO FISKAL NEGERI

80. Kerangka fiskal negeri Pulau Pinang sudah memeta Visi Penang2030 dalam menjadikan Pulau Pinang sebagai sebuah Negeri Pintar dan Hijau Berteraskan Keluarga Inspirasi Negara menjelang tahun 2030. Di sebalik kerumitan era pasca normal, Belanjawan Negeri Pulau Pinang Tahun 2025 menghamparkan iltizam serta ikrar Kerajaan Negeri Pulau Pinang dalam merealisasikan visi tersebut.

81. Kerajaan Negeri menyedari bahawa belanjawan yang dibentangkan ini tidak akan memberi sebarang pengertian sekiranya tidak mencakupi keseluruhan golongan sasar, dan pada masa sama ia perlu menggambarkan perancangan fiskal yang sistematik dan juga kolektif.

STRATEGI BAJET NEGERI PULAU PINANG TAHUN 2025

82. Justeru, sebuah islah perlu dilaksanakan sungguhpun sukar. Bagi memastikan islah ini mampu direalisasikan, Kerajaan Negeri telah merangka lima (5) strategi Bajet Negeri Tahun 2025 seperti berikut:

- i. Mengadaptasi prinsip *zero-based budgeting* (ZBB) dalam perbelanjaan tahun 2025. ZBB tidak bergantung kepada sejarah perbelanjaan pada tahun-tahun sebelumnya, sebaliknya mengambil kira keperluan perbelanjaan secara praktikal berpandukan realiti aliran tunai semasa.

Justeru, Belanjawan 2025 akan memberi keutamaan kepada anggaran perbelanjaan berkanun berbanding perbelanjaan tidak berkanun;

- ii. Memperkukuh tatakelola pengurusan kewangan berintegriti dalam meningkatkan kualiti penyampaian perkhidmatan negeri;
- iii. Meneruskan program dan projek peduli rakyat berdasarkan kemampuan fiskal negeri;
- iv. Melipatgandakan inisiatif dan strategi untuk meningkatkan kutipan hasil negeri melalui semakan semula kadar, menerokai potensi hasil-hasil baharu dan meningkatkan kolaborasi kutipan hasil antara jabatan serta agensi negeri; dan
- v. Mengamalkan pengurusan kewangan berhemah atau dengan izin, *optimal value for money* bagi mengelakkan ketirisan dan pembaziran sumber kewangan negeri.

ANGGARAN PERBELANJAAN MENGURUS TAHUN 2025

83. Berdasarkan senario di atas, maka tujuan Rang Undang-undang Perbekalan Tahun 2025 dibentangkan adalah untuk mendapatkan kuasa berkanun bagi membolehkan Kerajaan Negeri melaksanakan Perbelanjaan Bekalan Tahun 2025 berjumlah **RM905,271,957 (Sembilan Ratus Lima Juta, Dua Ratus Tujuh Puluh Satu Ribu, Sembilan Ratus Lima Puluh Tujuh Ringgit)** melibatkan 21 jabatan, seperti mana perincian pada Risalah Bilangan 6 Tahun 2024. Selain Perbelanjaan Bekalan, sejumlah **RM34,951,732 (Tiga Puluh Empat Juta, Sembilan Ratus Lima Puluh Satu Ribu, Tujuh Ratus Tiga Puluh Dua Ringgit)** diperlukan untuk menampung Perbelanjaan Tanggungan Tahun 2025 yang melibatkan tiga (3) jabatan mengikut Undang-undang di bawah Kumpulan Wang Disatukan.

Dengan mengambil kira anggaran Perbelanjaan Bekalan dan Tanggungan ini, maka jumlah keseluruhan Anggaran Perbelanjaan Mengurus Negeri Pulau Pinang Tahun 2025 adalah sebanyak **RM940,223,689 (Sembilan Ratus Empat Puluh Juta, Dua Ratus Dua Puluh Tiga Ribu, Enam Ratus Lapan Puluh Sembilan Ringgit).**

84. Komponen Perbelanjaan Mengurus adalah terdiri daripada Emolumen sebanyak RM207,547,367 atau 22.07 peratus; Perkhidmatan dan Bekalan sebanyak RM193,925,552 atau 20.62 peratus; Aset, sebanyak RM4,628,868 atau 0.50 peratus; Pemberian dan Kenaan Bayaran Tetap sebanyak RM532,705,462 atau 56.66 peratus dan Perbelanjaan Lain sebanyak RM1,416,440 atau 0.15 peratus.

85. Sebagai retrospektif, suka saya maklumkan bahawa Dewan yang mulia ini telah meluluskan Belanjawan Negeri Pulau Pinang Tahun 2024 sebanyak RM1.047 bilion. Namun, Kerajaan Negeri telah mengambil langkah proaktif dengan menguatkuasakan penjajaran melalui pengenaan sekatan perbelanjaan ke atas Objek Sebagai atau OS tertentu bagi memastikan Kerajaan Negeri mempunyai lebihan baki Akaun Hasil Disatukan apabila memasuki tahun 2025.

86. Namun, realitinya, baki Akaun Hasil Disatukan ini semakin berkurang jika dibandingkan kedudukan lima (5) tahun terkini, iaitu dari tahun 2019 hingga 2023. Sebagai rekod, baki Akaun Hasil Disatukan pada akhir tahun 2019 adalah berjumlah RM1.154 bilion; tahun 2020, sebanyak RM887.78 juta; tahun 2021, RM848.81 juta; tahun 2022, RM688.85 juta dan tahun 2023 sebanyak RM330.03 juta.

87. Secara relatif, saiz Belanjawan Tahun 2025 sebanyak RM940.22 juta adalah berkurang sebanyak RM106.78 juta berbanding Belanjawan Tahun 2024. Pengurangan sebanyak 10.19 peratus ini dilihat realistik dengan mengambil kira prestasi perbelanjaan sebenar tahun 2023 sebanyak RM951.76 juta.

88. Selain itu, Belanjawan Tahun 2025 ini membawa mesej yang jelas bahawa Kerajaan Negeri Pulau Pinang memilih pendekatan pragmatik berbanding idealistik dalam memikirkan kelangsungan fiskal negeri pada jangka masa panjang.

89. Perbelanjaan yang dikurangkan dalam Belanjawan Tahun 2025 adalah perbelanjaan tidak berkanun, khususnya yang melibatkan Pemberian Dalam Negeri, iaitu OS 42000. Kerajaan Negeri telah menyemak secara terperinci keperluan pemberian peruntukan di bawah OS 42000 ini, dan mengambil keputusan untuk menstruktur semula agihan peruntukan berdasarkan formula

penjajaran Belanjawan Tahun 2024, terutama yang melibatkan program-program Jawatankuasa MMK, pemberian geran mengurus kepada agensi, Badan Berkanun dan syarikat berkaitan kerajaan (GLC) negeri serta caruman ke Kumpulan Wang Pembangunan Negeri.

90. Di samping itu, pengurangan peruntukan Belanjawan Tahun 2025 turut dipusatkan ke atas Perkhidmatan dan Bekalan di bawah Objek Am 20000, terutama yang melibatkan Perbelanjaan Perjalanan dan Sara Hidup, iaitu OS 21000; Sewaan Tidak Berkontrak, iaitu OS 24000; Bahan-bahan Makanan dan Minuman, iaitu OS 25000; Bekalan dan Bahan-bahan Lain, iaitu OS 27000; serta program dan aktiviti tidak berkanun di bawah Perkhidmatan Ikhtisas dan Perkhidmatan Lain yang Dibeli dan Hospitaliti di bawah OS 29000.

91. Walaupun begitu, pengurangan Belanjawan Tahun 2025 tidak merencatkan momentum pelaksanaan projek berimpak tinggi seperti *Gurney Bay*, Pelan Induk Pengangkutan Pulau Pinang (PTMP), projek rancangan tebatan banjir (RTB) dan naik taraf jalan-jalan negeri. Malah, agenda kebajikan negeri seperti program i-Sejahtera serta inisiatif peduli rakyat dan subsidi pengangkutan awam juga diteruskan.

ANGGARAN PERBELANJAAN PEMBANGUNAN TAHUN 2025

92. Anggaran perbelanjaan mengurus sebanyak RM940.22 juta turut merangkumi caruman sebanyak RM180 juta ke Kumpulan Wang Pembangunan Negeri. Jumlah caruman ini berkurang sebanyak RM60 juta berbanding tahun 2024, yang mana Kerajaan Negeri telah memperuntukkan sejumlah RM240 juta sebagai caruman ke Kumpulan Wang Pembangunan Negeri.

93. Sebagai makluman Ahli Dewan yang mulia ini, selain daripada sumber caruman perbelanjaan mengurus, Kumpulan Wang Pembangunan Negeri turut ditampung oleh sumber-sumber lain, termasuk pemberian daripada Kerajaan Persekutuan. Bagi tahun 2025, Kerajaan Negeri mengunjurkan terimaan sebanyak RM26.5 juta daripada Kerajaan Persekutuan yang terdiri daripada Pemberian Kerajaan Persekutuan Berdasarkan Tahap Pembangunan Ekonomi, Infrastruktur dan Kesejahteraan Hidup atau dikenali sebagai TAHAP berjumlah RM21 juta dan juga, dengan izin, *Ecological Fiscal Transfer for Biodiversity Conservation* atau EFT sebanyak RM5.5 juta. Manakala punca negeri pula termasuk bayaran balik pinjaman daripada Pihak Berkuasa Tempatan (PBT).

94. Pada tahun ini, Kerajaan Negeri telah meluluskan peruntukan sebanyak RM374.71 juta bagi Maksud Pembangunan Negeri, yang telah diselaraskan semula kepada RM358.62 juta pada bulan Mac 2024 untuk memastikan pengagihan sumber kewangan yang lebih berkesan.

Sehingga 31 Oktober 2024, sejumlah RM189.47 juta telah dibelanjakan yang mewakili 52.83 peratus daripada keseluruhan peruntukan. Pencapaian ini **mencerminkan pengurusan kewangan yang berhemah dan terkawal oleh Kerajaan Negeri** dalam memastikan setiap peruntukan pembangunan dimanfaatkan secara bijaksana.

95. Sesi libat urus dengan pemegang taruh adalah langkah penting dalam merancang **Belanjawan Tahunan Negeri**. Pada 16 Mei 2024, sesi ini telah berjaya mengumpulkan pelbagai pandangan daripada barisan YB Ahli Dewan Undangan Negeri (ADUN) dan YB Ahli Parlimen mengenai keperluan peruntukan untuk tahun 2025, termasuk saranan untuk projek pembangunan, pembangunan masyarakat dan projek-projek khas serta latihan.

96. Seajar dengan maklum balas ini, Kerajaan Negeri telah meluluskan peruntukan yang signifikan sebanyak **RM220 juta untuk Maksud Pembangunan Tahun 2025**. Peruntukan ini akan digunakan untuk memperkukuh infrastruktur, memajukan projek sosial serta menyokong pembangunan ekonomi negeri demi kesejahteraan rakyat Pulau Pinang.

97. Dengan mengambil kira sumber atau punca pendapatan tersebut, maka siling Belanjawan Pembangunan Negeri Tahun 2025 ditetapkan pada nilai RM220 juta, iaitu menurun sebanyak RM138.61 juta atau bersamaan 38.65 peratus berbanding siling Belanjawan Pembangunan Negeri Tahun 2024 sebanyak RM374.718 juta.

98. Anggaran Perbelanjaan Pembangunan Negeri Tahun 2025 mengambil kira perkara-perkara berikut:

- i. Peruntukan disediakan bagi projek-projek sambungan untuk memastikan projek dapat disiapkan dalam tempoh ditetapkan. Dalam hal ini, projek-projek berimpak tinggi dan peduli rakyat sebagaimana dinyatakan sebelum ini akan diteruskan mengikut jadual. Saya juga telah bersetuju agar imej *Silicon Island* dan *Gurney Bay* dijadikan ilustrasi, masing-masing sebagai kulit buku Belanjawan Negeri dan buku Perjanjian Program Negeri Pulau Pinang Tahun 2025;
- ii. Jabatan-jabatan yang mempunyai peruntukan Akaun Amanah seperti Akaun Amanah Saliran bagi JPS boleh melaksanakan projek pembangunan melalui peruntukan akaun amanah berkenaan, tertakluk kepada pematuhan Surat Ikatan Amanah / Arahan Amanah;

- iii. Penangguhan projek-projek baharu yang tidak kritikal pada tahun 2025. Projek-projek baharu diletakkan peruntukan tanda atau token bernilai RM10 bagi memastikan kebolehlaksanaan apabila terdapat lebih aliran tunai negeri.
- iv. Bagi mengoptimumkan sumber peruntukan projek pembangunan negeri, di samping mengelakkan pertindihan manfaat pelaksanaan projek pembangunan kepada golongan sasar sama, terutama projek-projek kecil yang bernilai RM200 ribu dan ke bawah, Bahagian Perancang Ekonomi Negeri (BPEN) akan mewujudkan kolaborasi strategik dengan jabatan/agensi Persekutuan seperti Pejabat Pembangunan Negeri Pulau Pinang, PERDA, Kementerian Kemajuan Desa dan Wilayah, Kementerian Ekonomi dan lain-lain berkenaan.

ANGGARAN HASIL TAHUN 2025

99. Bagi mengimbangi keperluan perbelanjaan tahun 2025, Kerajaan Negeri turut memberi fokus terhadap strategi untuk meningkatkan hasil negeri. Secara purata, Kerajaan Negeri menjana hasil sebenar sebanyak RM601.81 juta setahun bagi tempoh lima (5) tahun terkini, iaitu dari tahun 2019 hingga 2023. Sekiranya trend kutipan hasil sebenar negeri masih sama, Kerajaan Negeri cakna risiko kehabisan baki Akaun Hasil Disatukan pada akhir tahun hadapan. Oleh itu, Kerajaan Negeri menyasarkan kutipan sebanyak RM906.59 juta sebagai hasil negeri tahun 2025 dengan pecahan berikut, Hasil Cukai sebanyak RM223.65 juta; Hasil Bukan Cukai sebanyak RM570.41 juta dan Terimaan Bukan Hasil sebanyak RM112.53 juta.

100. Secara perbandingan, anggaran hasil negeri tahun 2025 menunjukkan peningkatan sebanyak RM373.51 juta atau melebihi 70 peratus berbanding anggaran hasil negeri tahun 2024 sebanyak RM533.08 juta.

Langkah drastik ini membuktikan iltizam Kerajaan Negeri untuk melipatgandakan usaha meningkatkan kutipan hasil negeri tahun 2025. Menerusi komitmen semua jabatan negeri, Kerajaan Negeri optimis sasaran kutipan hasil tersebut dapat direalisasikan.

101. Dengan mengambil kira anggaran hasil negeri sebanyak RM906.59 juta berbanding anggaran perbelanjaan sebanyak RM940.22 juta, **Belanjawan Tahun 2025 menyaksikan anggaran defisit terendah dalam sejarah Belanjawan Negeri Pulau Pinang**, iaitu sebanyak RM33.63 juta. Anggaran defisit ini telah mengambil kira kedudukan baki Akaun Hasil Disatukan Negeri pada 1 Januari 2025 yang diunjurkan sekitar RM50 juta.

102. Walau bagaimanapun, Kerajaan Negeri akan meneruskan usaha-usaha bagi tempoh sehingga 31 Disember 2024 untuk mendapatkan baki Akaun Hasil Disatukan yang lebih tinggi bagi memastikan terdapat lebihan hasil sebagai rizab bagi tahun 2026, di samping meneruskan usaha-usaha penjimatan yang tidak akan menjejaskan operasi Kerajaan Negeri.

PENJAWAT AWAM SEBAGAI TUNJANG PENTADBIRAN NEGERI

103. Kerajaan Persekutuan telah bersetuju untuk melaksanakan penambahbaikan terhadap sistem saraan digunakan dalam perkhidmatan awam yang mana Sistem Saraan Malaysia (SSM) akan digantikan dengan Sistem Saraan Perkhidmatan Awam (SSPA). Pelaksanaan penuh sistem saraan ini akan berkuat kuasa pada 1 Disember 2024.

104. Dengan pelaksanaan SSPA ini, adalah diharapkan penjawat awam seluruh negeri Pulau Pinang komited menggembleng tenaga dan melipatgandakan usaha dalam memenuhi aspirasi negeri. Sesuai dengan harapan YAB Perdana Menteri yang dizahirkan semasa Persidangan MAPPA pada 16 Ogos lalu, penambahbaikan ini perlu disusuli dengan semangat *Strive for Excellence*. Peningkatan hasil negeri, politik yang stabil dan sikap positif untuk pembangunan negeri sudah pastinya bertunjangan kepada keberhasilan seluruh anggota perkhidmatan awam negeri Pulau Pinang.

105. Oleh itu, sebagai apresiasi kepada seluruh Anggota Perkhidmatan Awam Negeri, sukacita saya umumkan Bantuan Khas Kewangan (BKK) sebanyak **setengah bulan gaji dengan bayaran minimum RM1,000** kepada anggota perkhidmatan awam negeri, termasuk penyelia dan guru KAFA, guru Sekolah Rendah Agama Rakyat (SRAR), guru Sekolah Menengah Agama Rakyat (SMAR), kakitangan SRAR, SMAR, SABK,

guru tahfiz, guru pondok, guru tadika Islam (TADIS) serta guru dan kakitangan sekolah persendirian Cina negeri Pulau Pinang. BKK yang diunjurkan melibatkan implikasi kewangan sebanyak **RM6.88 juta** ini akan dibayar pada bulan Disember 2024. Pemberian BKK ini juga dipanjangkan kepada Badan Berkanun Negeri, Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) dan anak syarikat Kerajaan Negeri, tertakluk kepada kemampuan kewangan masing-masing.

PENUTUP

Yang Dipertua Dewan,

106. Belanjawan 2025 yang dibentangkan pada hari ini bukan sekadar dokumen kewangan, sebaliknya juga merupakan manifestasi harapan rakyat dan aspirasi Penang2030 secara keseluruhannya.

Kerajaan Negeri yakin bahawa melalui pelbagai inisiatif berpaksikan rakyat, fokus utama perjuangan pada hari ini bukan sahaja membuka lebih banyak peluang ekonomi dan memperkukuh pertumbuhan industri tempatan, tetapi juga memastikan bahawa setiap lapisan masyarakat di negeri ini dapat menikmati kemajuan yang inklusif dan menyeluruh.

107. Oleh itu, bagi mencapai harapan **kesejahteraan rakyat sebagai asas kepada kemakmuran negeri ini**, fokus utama belanjawan ini adalah untuk memenuhi keperluan rakyat, dengan penekanan terhadap usaha meningkatkan kualiti hidup serta keharmonian sedia ada kini. Apa yang pasti, **intipati belanjawan ini adalah memperkasakan rakyat** yang mana setiap peruntukan dirangka adalah untuk memastikan kemakmuran Pulau Pinang dapat dirasakan oleh semua lapisan masyarakat secara adil, saksama dan berterusan.

108. Sebagai penutup kata, adalah menjadi tanggungjawab kita bersama untuk memastikan visi dan misi yang terkandung dalam Belanjawan 2025 ini dapat direalisasikan dengan jayanya. Setiap warga negeri ini memainkan peranan penting dalam mencapai matlamat tersebut. Marilah kita sama-sama terus bersatu dan melipatgandakan usaha ke arah merealisasikan Visi Penang2030. Dengan semangat **Rakyat Sepakat, Negeri Hebat**, kita yakin dapat mewujudkan Pulau Pinang sebagai negeri yang sejahtera, inklusif dan berdaya saing di masa hadapan selaras dengan tema Belanjawan 2025 iaitu, '**Ekonomi Madani, Rakyat Diperkasa, Negeri Sejahtera**'.

Sekian, Dato' Seri Yang Dipertua,

Saya mohon mencadang.